

Til: Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 13. juni 2025

Høring – Forskrift om fastlegeordning i kommunene mv.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- og karsykdommer og demens, og er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen takker for muligheten til å gi innspill til ny forskrift om fastlegeordning i kommunene. Vi mener at forslaget presenterer mange viktige og fornuftige endringer, og ønsker særlig å kommentere på de delene som omhandler stønadsforskrift og digitale tjenester.

Endringer i stønadsforskriften

Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter forslaget om endringer i stønadsforskriften som skal tilrettelegge for oppgavedeling og en mer tverrfaglig fastlegetjeneste i form av at det ytes stønad for konsultasjon delegert fra lege til sykepleier. Det er viktig å avlaste fastlegen ved å ta i bruk tilgjengelige fagressurser der det er forsvarlig, og samtidig sikre et bredere tilbud ved fastlegekontorene.

Nasjonalforeningen skulle likevel gjerne sett at forslaget i større grad videreførte elementer fra ordningen med primærhelseteam (PHT). Evalueringen av disse prosjektene, hvor fastlege, helsesekretær og sykepleiere samarbeider, viser blant annet at helsepersonellet som deltok i pilotprosjektet ville fortsette, at det bidro til økt trivsel i arbeidshverdagen og at det bedret oppfølgingen av pasienter med sammensatte behov. Det førte også til bedre samhandling med hjemmetjenestene.

I det videre arbeidet med å skape en mer tverrfaglig helsetjeneste, bør det vurderes å i større grad spille videre på erfaringene herfra. Vi mener også at det bør ses til erfaringene fra Tørn-prosjektet, hvor nye organisasjons- og arbeidstidsmodeller har gitt bedre forutsigbarhet for både ansatte og brukere, og har bidratt til bedre oppgavedeling. Fremtidige forslag til endringer i stønadsforskriften bør tilrettelegge ytterligere for tverrfaglig samarbeid og hensiktsmessig delegering på fastlegekontorene.

Ny plikt for kommunale legekontorer og næringsdrivende fastleger til å tilby innbyggerne digitale tjenester

Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter utviklingen av gode digitale løsninger i helsesektoren og er enig i at dette vil kunne øke tilgjengeligheten til fastlegene, spesielt overfor pasienter med enkle eller forbigående helseproblemer. Departementet peker på at økningen i bruk av private allmennlegetjenester delvis kan skyldes manglende digital tilgjengelighet i det offentlige tilbudet. Vi mener at en moderne, digitalt tilgjengelig helsesektor er viktig både for tilliten i befolkningen og for å bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller.

Som interesseorganisasjon for personer med demens, er det imidlertid viktig for Nasjonalforeningen å synliggjøre mulige utilsiktede konsekvenser av endringen. Mange personer med demens vil ha store utfordringer med å forstå og bruke digitale plattformer. Verktøy som tidligere opplevdes greit å håndtere, kan med utvikling av sykdommen bli krevende å bruke. I tillegg kan digital kommunikasjon gjøre det vanskeligere å tolke kroppsspråk og nyanser i språket, noe som kan ha betydning for både pasientens forståelse og legens vurdering av sykdomsforløp og behov.

Departementet skriver i forslaget at avgrensning av den nye plikten ligger i formuleringen om at den omfatter "*henvendelser som er egnet for slik oppfølging*". Eksempler som gis er tilfeller der fastlege og pasient er kjent med hverandre fra før, eller som del av pågående oppfølging av en kjent tilstand. Vi ønsker å understreke at digital oppfølging, for eksempel konsultasjon, ikke nødvendigvis er aktuelt for pasienter med demens eller andre former for kognitiv svikt, heller ikke hvis diagnosen deres er kjent fra før. Det er derfor avgjørende at digitale konsultasjoner, meldinger og timebestillinger ikke over tid utvikler seg til å bli en stadig vanligere tilnærming overfor pasienter.

Krav om koordinering og samarbeid

Departementets forslag om å presisere gjeldende rett i § 18, som pålegger kommunale legekontor å sørge for koordinering og samarbeid med andre relevante tjenesteytere, er et viktig og riktig grep. Dette innebærer blant annet at ledelsen ved legekantorene må legge til rette for at både fastlegene og annet personell samarbeider godt med øvrige helse- og omsorgstjenester i kommunen, samt med spesialisthelsetjenesten. Nasjonalforeningen for folkehelsen ønsker å gi honnør til departementet for denne presiseringen.

For personer med demens er et helhetlig og samordnet tjenestetilbud avgjørende for god oppfølging og pasientsikkerhet. Det er behov for bedre koordinering av tjenestene til personer med demens, slik at behov blir kartlagt på riktig måte og at fastlegene, vedtakskontor og hjemmetjenesten deler en felles situasjonsforståelse. Det er positivt at fastlegekantorenes rolle i dette samarbeidet fremheves og tydeliggjøres.

På vegne av Nasjonalforeningen for folkehelsen

Bo Gleditsch
generalsekretær

Saksbehandler:
Silje Bakken